

SUOMEN LA-YHDISTYSTEN LIITTO RY

LA-RADIOSUUNNISTUKSEN
SÄÄNTÖKIRJA

2010

HINTA 3 €

LA- RADIO- SUUNNISTUSKILPAILUJEN SÄÄNNÖT

Nämä LA-radiosuunnistussäännöt on laatinut Suomen LA-yhdistysten Liitto ry, SUOLA . Näitä sääntöjä tulee noudattaa soveltuvin osin kaikissa LA-radiosuunnistuskilpailuissa. Nämä säännöt on oltava kaikkien saatavilla kilpailupaikalla.

LUKU 1 MÄÄRÄYKSET

LA-radiosuunnistuskilpailukausi alkaa 1.9. ja päättyy 15.6.

SM-kilpailu

1. SM-kilpailuun kuuluu kahdeksan (8) osakilpailua. Kilpailija voi osallistua kuuteen (6), ennakkoon ilmoittamaansa osakilpailuun, joista annettuja sijoituspisteitä lasketaan lopputulokseen viidestä (5) parhaasta autokunnan osakilpailusta. Ajamatta jätettävän kilpailun vaihtamisesta on ennen kyseistä osakilpailua tehtävä anomus Liiton hallitukselle.
2. Kilpailuun osallistuvaan autokuntaan kuuluu kuljettaja ja kartanlukija. Kaikki osakilpailut, joihin autokunta osallistuu, on ajettava samalla miehityksellä. Sairastapauksessa varamiehen käyttö on kielletty, mutta osakilpailuun voi osallistua vajaalla miehityksellä. Ilmoittauduttaessa on kuljettaja ja kartanlukija nimettävä, mutta he voivat vaihtaa tehtäviä keskenään.
3. Autokunnalla voi olla mukana matkustaja. Hän ei kuitenkaan osallistu SM-kilpailuun. Mikäli toinen autokunnan jäsenistä sairastuu, voi toinen autokunnan jäsenistä osallistua yksin SM-osakilpailuun saman autokunnan nimissä. Autossa ei tällöin saa olla matkustajaa.
4. Osakilpailusta jaetaan sijoituspisteet seuraavasti:

sijoitus	pisteet	sijoitus	pisteet	sijoitus	pisteet
1	13 p	4	6 p	7	3 p
2	10 p	5	5 p	8	2 p
3	8 p	6	4 p	9	1 p

5. Mikäli SM-lopputuloksia laskettaessa useampi autokunta päätyy tasapisteisiin, ratkaisee autokuntien sijoitukset. Mikäli autokunnilla mukaan laskettavat sijoituksetkin ovat tasan, ratkaisee autokunnan viimeisenä osakilpailuna tulokseen laskettu kilpailusijoitus. Mikäli tilanne on vieläkin tasan, ratkaisee viimeisen yhteisen osakilpailun sijoitus.
6. SM-pisteitä ei saa ilman lisenssiä kilpaileva autokunta.

Osakilpailun tulokset

7. Osakilpailussa ratkaisee ajettu matka. Kilpailun aikana on takaperin ajo kielletty. Suunnittaessa rastia, on edestakaisin "sahaaminen" sallittua. Mikäli useammalla kilpailijalla on sama korjattu ajomatka, kirjataan paremman sijoitus molemmille jaetuksi ja yhteispisteet tasataan (pyöristetään alaspäin). (Esim 2. ja 3. sama matka: molemmat sijoittuvat toiseksi ja saavat 9 SM-pistettä tai 5. ja 6. sama matka; saavat 3 SM-pistettä).
8. Viimeiseltä rastilta on tultava maaliin annetussa ajassa. Myöhästymisestä ilman pätevää syytä rangaistaan lisäämällä tulokseen 1 km myöhästymisminuuttia kohden. Matka maaliin sisältyy kilpailuun, vaikkei sitä lasketakaan tulokseen. Maaliin tulematon autokunta katsotaan keskeyttäneeksi ja tulos mitätöidään.
9. Viestintä on hoidettava siten, että 10 minuutin kuluttua rastin purkamisesta on rastin tulokset tuloslaskennan käytettävissä. Tulokset on pyrittävä julkaisemaan reaaliajassa. Kilpailijan on nähtävä tuloksensa puolen tunnin kuluessa maaliin tulosta.

Ajoneuvojen merkinnät

10. Kilpailuajoneuvot merkitään SM-kilpailussa kauden alussa Liiton antamalla kilpailunumerolla. Numero on voimassa koko kauden ja kilpailija vastaa sen ylläpidosta. Numero sijoitetaan ainakin kuljettajan puolelle, näkyvälle paikalle.
11. Järjestäjillä on oikeus kiinnittää mainoksia kilpailuajoneuvoon siten, että ne eivät peitä näkyvyyttä eivätkä mahdollisia kilpailijan omia mainoksia, eivätkä vaurioita kilpailuajoneuvoa.
12. Kilpailija on velvollinen pitämään nämä mainokset ajoneuvossaan kiinnitettynä kilpailun ajan. Kilpailijalla on oikeus kieltäytyä ottamasta autoonsa sellaista järjestäjän mainosta, joka todistettavasti on ristiriidassa hänen omien, ajoneuvossa tai ajopuvussa olevien mainosten ja sopimusten kanssa. Kilpailijan on hyväksyttävä kilpailunumeron yhteydessä oleva mainos. Mainosten pitää olla muodoltaan ja sisällöltään asiallisia ja hyvällä maulla tehtyjä.

Lisenssit

13. SM-kilpailuun voivat osallistua kaikki voimassa olevan lisenssin haltijat. Sekä ajoneuvon kuljettajalla, että kartanlukijalla on oltava kilpailulisenssi. Osakilpailuun voi SM-arvon ulkopuolella osallistua myös ilman lisenssiä.
14. Mikäli lisenssihakemus on jätetty, autokunnalle annetaan SM-pisteitä sijoituksen perusteella kuin lisenssin omaavalle autokunnalle, ellei tiedossa ole lisenssin myöntämiselle esteitä (esim maksu myöhässä).
15. Kilpailulisenssit myöntää Liitto.
16. SM-OSAKILPAILUISSA VAADITTAVAT LISENSSIT

Tuomariston puheenjohtaja		B
Liiton määräämä valvoja		B
Katsastuspäällikkö	C/K	Kilpailun johtaja
C/T		
Tulospäällikkö	D	Viestipäällikkö
D		
Ratamestari	E	Rastipäällikkö
T		
Muu toimitsija (valvoja)	T	Kilpailija
K		

Kunkin ryhmän johtajalla on oltava vähintään ylläolevan mukainen, voimassa oleva lisenssi.

Vaatimukset lisenssin saamiseksi:

Kilpailulisenssi K

Tuntee LA-suunnistuksen säännöt ja sitoutuu noudattamaan niitä.

Toimitsijalisenssi T

Tuntee LA-suunnistuksen säännöt ja sitoutuu noudattamaan niitä sekä on saanut koulutusta toimitsijatehtäviin.

Toimitsijalisenssi E

Omaa kilpailulisenssin ja toimitsijalisenssin sekä tuntee liikennesäännöt. On osallistunut LA-suunnistuskilpailuihin kilpailijana ja toimitsijana.

Toimitsijalisenssi D

Omaa toimitsijalisenssi E:n ja osaa tuloslaskennan ja viestinnän. On toiminut aiemmin tuloslaskennassa avustajana.

Tuomarilisenssi C/K tai C/T

Omaa toimitsijalisenssi E:n ja on iältään vähintään 20-vuotias, sekä omaa voimassa olevan ajokortin.

C/K-luokan (katsastaja) lisenssiin vaaditaan lisäksi, että henkilö tuntee asetuksen määräykset ajoneuvon vaadituista varusteista niin hyvin, että pystyy ratkaisemaan tulkintatapaukset.

Tuomarilisenssi B

Omaa tuomarilisenssi C/T:n ja osaa tulkita LA-suunnistuksen sääntöjä. On iältään vähintään 22-vuotias.

Tuntee Tieliikennelain ja asetuksen ajoneuvon vaadituista varusteista sekä osaa tulkita niitä.

Tuomarilisenssi A

On toiminut tuomaritehtävissä useissa kilpailuissa.

On iältään vähintään 25-vuotias. On omannut tuomarilisenssi B:n vähintään kaksi (2) vuotta. Hallitsee säännöt ja asetuksen ajoneuvon vaadituista varusteista.

Lisenssin voi myöntää anomuksesta Suomen LA-yhdistysten Liitto ry.

Lisenssiluokan muutosta haettaessa on kerhon (tai vastaavan) lausunto pakollinen.

Suuntimislaitteet

17. Poistettu.
18. Poistettu.
19. Kilpailuajoneuvossa ei rajoiteta antennien ja LA-/PR-puhelimien määrää. Antenni saa olla myös ns suunta-antenni. Käsipuhelinta saa käyttää. Kaikki LA- ja PR-puhelimet on oltava THK:n (vast) hyväksymää mallia.
20. Antenni on sijoitettava siten, ettei se miltään osalta ylitä auton uloimpia kohtia auton ollessa paikoillaan. Ajon aikana ajoviimasta johtuva antennin taipuminen yli auton mittojen sallitaan.
21. Kilpailussa on sallittua käyttää yhtä tai useampaa erillistä lisäsignaalimittaria kussakin LA-/PR-puhelimessa. Kaikenlainen tietopäätteellä tai automaattisella järjestelmällä suuntiminen on kielletty. GPS- tai muun vastaavanlaisen paikannuslaitteen käyttö on kielletty.

Katsastus

22. Kilpailuun ilmoittautuneet ajoneuvot on katsastettava ennen kilpailun alkua. Katsastuksessa tarkastetaan ajoneuvon kilpailukelpoisuus. Katsastuksen jälkeen ei ajoneuvolla saa ajaa kilpailupaikan ulkopuolella. Mikäli ajoneuvolla ajetaan katsastuksen jälkeen kilpailupaikan ulkopuolella, voidaan se määrätä uudelleen katsastettavaksi. Tällöin uusintakatsastukseen käytetty aika on kilpailijan kilpailu-aikaa jota ei hyvitetä. Kilpailupaikka on järjestäjän ilmoittama siirtymämatka ja rasteja haettaessa käytettävä ajoreitti. Kilpailu alkaa katsastuksesta ja päättyy tulosten julkistamiseen.
23. Katsastuksessa tarkistetaan, ettei ajoneuvossa ole kilpailusääntöjen vastaisia laitteita. Ylimääräisten laitteiden on oltava poistettu ennen katsastusta.

24. Poistettu.
25. Poistettu.
26. Mikäli matkamittarin vaijeri on irrotettavissa, on se sinetöitävä.
27. Kilpailun järjestäjä voi käyttää ao viranomaisia ajoneuvon katsastuksessa tai tarkastuksissa. Katsastuksessa ilmenneistä erimielisyyksistä päättää viime kädessä kilpailun tuomaristo.
28. Kilpailun aikana voidaan kilpailuajoneuvo tarkastaa. Mikäli kilpailijalta löydetään kilpailun aikana kiellettyjä laitteita, voidaan kilpailijan suoritus hylätä. Kiellettyjen laitteiden poistamisen jälkeen kilpailija voi jatkaa. Mahdollinen hylkäys päätetään kilpailun jälkeen. Hylkäyspäätöksen tekee kilpailun tuomaristo.

Puhelimet yms laitteet

29. Kilpailijoilta on kilpailun aikana ULA-, PMR-, GSM- yms puhelinten käyttö kielletty.
30. Kilpailun järjestäjän viestitys kilpailun aikana on hoidettava muilla kuin LA-/PR-puhelimilla.
31. GSM- tms puhelimet on suljettuna sinetöitävä läpinäkymättömään pussiin. Määräys ei koske toimitsijoita.
32. Mahdollisten ULA- tms kiinteästi asennettujen puhelimien luurit ja antennit on jätettävä kilpailun järjestäjän haltuun omistajatiedoin merkittynä.
33. Liikenne-radiovastaanottimet, scannerit yms laitteet on luovutettava kilpailun järjestäjän haltuun omistajatiedoin varustettuna ennen katsastusta.
34. Kilpailun järjestäjä vastaa sen haltuun jätetyistä, merkityistä laitteista.

Kanavat ja hätäliikenne

35. Kilpailukanavat valitsee kilpailun järjestäjä.
36. Kilpailukanavat on valittava siten, ettei niiden käyttö häiritse muuta liikennettä. Yleisiä kutsu- ja hätäkanavia tai sellaisiksi miellettyjä ei saa käyttää rastikanavina. Kilpailuissa on pyrittävä käyttämään AM-lähetysmuotoa. Mikäli rastien lähetys tapahtuu PR-27 puhelimilla, on käytettävä kanavia 1 - 22, jotta myös AM-koneilla saadaan signaali. Mikäli kilpailussa tullaan käyttämään FM-modea, on siitä oltava maininta kilpailukutsussa ja ilmoitettava kuljettajakokouksessa.

37. Kilpailussa on oltava erillinen hätäkanava mahdollista hätäliikennettä varten. Hätäkanavaksi voidaan ilmoittaa myös kanava 7.
38. Kilpailun hätäkanava on mainittava kilpailijoille jaettavassa kilpailukortissa. Hätäkanavaa on päivystettävä koko kilpailun ajan. Mahdollisessa ongelmatilanteessa on kilpailijan käytettävä tätä kanavaa viestiessään kilpailun johdon kanssa.
39. Ellei apua saa mistään muualta, toisia kilpailijoita voi yrittää tavoittaa kilpailukanavalta rastin päälle puhumalla. Tämä keino edellyttää aina HÄTÄ-tilannetta.
40. Jokaisen kilpailijan on autettava kykynsä mukaan. Auttavaa kilpailijaa hyvitetään tapauskohtaisesti tuomariston päättämällä tavalla. Onnettomuustapauksissa kilpailija voi käyttää puhelintaan avun hälyttämiseen. Käytöstä on välittömästi ilmoitettava kilpailunjohdolle. Ainakin kilpailunjohtajan puhelinnumero on ilmoitettava kilpailukortissa.

Mittaritarkastus

41. Kilpailun alussa on kilpailuajoneuvojen matkamittarit tarkastettava ja määritettävä korjauskertoimet. Mittaritarkastusmatka voi sisältyä kilpailureittiin.
42. Vertailumatkalle lähdettäessä on ajoneuvon matkamittarin viimeisen kilometrilukeman oltava vaihtumassa (molemmat numerot näkyvissä puoliksi).
43. Digitaalisen mittarin lukeman vaihtuminen on järjestäjän todettava.
44. Kilpailija ajaa mittarataa kunnes 10,00 km matka täyttyy kilpailijan mittariin (lukema samalla tavalla kuin lähdössä) ja pysäyttää ajoneuvonsa tien reunaan siten, ettei muuta liikennettä häiritä.

Mittarataa ajettaessa on pyörien sudittaminen ja turha mutkittelu kielletty. Mittarin sadoilla metreillä ja osamatkamittarilla ei ole merkitystä.

Mikäli tien turvallisuus tai muut syyt sitä edellyttävät, mittarata voi olla pidempi kuin 10 km. Tällöin ajettavan matkan pituus on kerrottava kuljettajalaverissa.
45. Mikäli kilpailijan kertoimeksi tulisi pienempi kuin 0,93 tai suurempi kuin 1,07 (esim mailimittari) on tarkastusmatka sovitettava mittaradan "tikutukselle" (huomioitava jakajassa).
46. Peruuttaminen on kielletty. Mikäli vaihto hetki menee ohi, pysäytetään auto ja odotetaan kertoimen määrittäjän ohjeita.
47. Jos paikassa, johon kilpailijan pitäisi pysähtyä, on jo toinen ajoneuvo tai tien risteys, ei pysäköidä rinnalle tai risteykseen, vaan ennen estettä ja ilmoitetaan kertoimen määrittäjälle lisäajotarpeesta.

48. Korjauskerroin on vertailumatka jaettuna mittariin ajetulla matkalla.
49. Mittaradan pituus on mitattava 10 m tarkkuudella. Mittarata voidaan mitata ennen kilpailua, jolloin se on merkittävä mittakepein kymmenen (10) metrin välein 1,5 km matkalta todennäköisellä pysähtymisalueella.
50. Mikäli vertailumatka mitataan perässä tulevalla ajoneuvolla, on siinä oltava matkamittari, josta voidaan lukea matka 10 metrin tarkkuudella.
51. Mikäli mittarata ajetaan jonossa, on jonon kärjessä oltava johtoauto. Autojen järjestys on määrättävä ajon alkaessa suurin kerroin ensin ja pienin kerroin viimeksi. Mittaradalla ei saa ajaa luikerrellen eikä ohittaa toista kilpailijaa vaikka se olisi pysähtynyt aiemmin (pysäytetään taakse ja odotetaan ohjeita).
52. Viimeisellä rastilla määritetään mittarilukema kymmenen metrin tarkkuudella, ajattamalla kilpailijan ajoneuvoa rastin jälkeisellä mittaradalla, kunnes lukema vaihtuu samalla tavalla kuin lähdön mittaritarkistuksessa. Toimitsijan on varmistuttava digitaalisen mittarin vaihtohetkestä.
- Mittarata mitataan lähtöpisteestä alkaen (suureneva matka). Etukäteen on varauduttava autoihin, joiden kerroin on reilusti yli yhden (esim mailimittari). Mittarilukema merkitään vaihtohetkellä suuremman lukeman mukaan, korjataan ajomatka mittarikertoimella ja vähennetään rataa ajettu matka.

53. Tulosluettelossa kilpailijan korjattu ajomatka julkaistaan kymmenen (10) metrin tarkkuudella.
54. Kilpailun jälkeen voidaan palkittavien ajoneuvojen mittarit tarkistaa uudelleen.

Kilpailukortti

55. Kilpailijan lähtölukema ja korjauskerroin merkitään kilpailukorttiin.
56. Rastille tai miehitetyle siirtymäpisteelle saavuttuaan on kilpailijan luovutettava kilpailukorttinsa toimitsijalle siihen tehtäviä merkintöjä varten.
57. Kilpailukorttiin merkitään rastille saapumisaika ja mittarilukema kilometrin tarkkuudella.
58. Mikäli järjestäjä haluaa, voidaan rastilla ajattaa mittarilukema vaihtumaan ja kirjata lukema 10 m:n tarkkuudella. Mittarata on tällöin sijoitettava rastilta poistumistielle ja -suuntaan.
59. Mittarilukema voidaan ajattaa vaihtumaan myös rastien välillä uudelleen "nollausta" varten.
60. Keskeyttänyt kilpailija palauttaa kilpailukorttinsa henkilökohtaisesti maaliin. Mikäli kilpailijan auto rikkoutuu, on hänen pyydettävä valvoja paikalle.

Kilpailurata

61. Rastien määrä on kilpailukohtainen, kuitenkin enintään viisi (5) rastia. Rastien lukumäärän ja sijoituksen sekä kilpailuun käytettävän kokonaisajan määrää kilpailun järjestäjä.
62. Poistettu.
63. Kilpailunjohtajan on varmistettava rastin kuuluminen opastettuun siirtymäpisteeseen. Kuunteluun voidaan käyttää tarkoitukseen varattua "normikonetta". Kilpailun johtajan annettua luvan, voidaan kilpailijat päästää reitille.
64. Lähettäjä antaa siirtymäohjeen lähtöpaikalta, kanavan jolla 1. rasti lähettää sekä lähtöluvan. Lähettäjän ohjeita on noudatettava.
65. Kilpailureitti on kierrettävä annetussa järjestyksessä. Jos kilpailija keskeyttää, on hänen palautettava kilpailukorttinsa maaliin tai pyydettyä valvoja paikalle.
66. Rasti on sijoitettava enintään 30 metrin etäisyydelle luvallisesta tiestä ja merkittävä siten, että se näkyy selvästi luvalliselle tielle. Lähetysantenni saa olla enintään 10 metriä, vaakatasossa mitattuna, rastin radiolähetimestä.
- Rasti tulee sijoittaa siten, että se on teoriassa suunnittavissa oikeaan kohtaan eli suuntimispaikasta rastin päälle piirretty viiva osoittaa rastin paikan.
- Rasti ei voi olla eritasoliittymässä tai alle 500 m:n päässä siitä.
- Rasti voidaan sijoittaa rinnakkain kulkevalle tielle vain jos se on selkeästi suunnittavissa viimeistään valintapaikassa.
- Jos rasti on sijoitettu tielle, jossa on "musta" tie välissä, tai jokin muu rajoitus (puomi, liikennemerkki), pitää rastista olla etäisyyttä karttaan merkittyyn rajoitukseen niin paljon, että suuntimispaikasta rastin päälle piirretty "suuntaviiva" ilmaisee, kummalla puolella estettä rasti sijaitsee. Rastia ei saa sijoittaa moottori- tai moottoriliikennetielle eikä ns keskikaidetielle alueella, jossa rastille ei voi ajaa molemmista suunnista.
67. Rastin lähetys on oltava jatkuvaa ääntä (piippausta) joka erottuu selvästi muista lähetyksistä. Pelkän kantoaallon lähettäminen on sallittua korkeintaan 2 minuutin jakso puolessa tunnissa (kasetin vaihto tms).
Jos rastin lähetys jostain syystä katkeaa, on kilpailijoille lyhyin väliajoin annettava tiedotus siitä, että rastilla on ongelmia ja niitä ollaan korjaamassa.

- 68.** Rastin radiolähtetimen on oltava hyväksyttyä mallia. Rasti voi olla tukiasema, ajoneuvoasema tai käsipuhelin. Tukiasemaa käytettäessä on huomioitava rastin selkeä paikka (pihaanajo on kielletty). Lähetysantenni ei saa olla suunta-antenni (vaakadipoli on suunta-antenni!).
- Antenni ei saa olla kallellaan alustasta tai tuulestakaan riippumatta enempää kuin 10 cm / 1 m (1:10). Ennakoimaton, puuskittainen voimakas tuuli saa aiheuttaa edellä mainittua suurempaa taipumaa (pyrittävä silti mahdollisimman pieneen kulmaan). Rastilla on oltava varakone ja -antenni rikkoutumisten varalle.
- 69.** Kilpailijat on opastettava rastilta samalla tavalla. Tarvittaessa käytetään siirtymäpisteitä, joilla kilpailijan on käytävä. Siirtymäpiste voi olla miehitetty tai miehittämätön.
- 70.** Siirtymäpisteet on merkittävä selkeästi kilpailijalle annettavaan siirtymäkarttaan. Mikäli siirtymältä on mahdollista poiketa ennen annettua pistettä, on siirtymäpisteessä oltava leimasin tms, jolla kilpailukorttiin merkitään pisteessä käynti. Mikäli kilpailija ei käy siirtymäpisteessä, suoritus voidaan hylätä. Leimasimen paikka (kiinnitys) on kerrottava selkeästi siirtymäkartassa.
- 71.** Viimeisellä rastilla annetaan kilpailijalle reitti, jota pitkin hänen on ajettava maaliin. Samoin annetaan aika, jonka aikana kilpailukortti on luovutettava tuloslaskentaan. Annettu aika ei saa olla niin tiukka, että kilpailija joutuisi ylittämään normaalin nopeuden aikataulua noudattaessaan.
- Mikäli kilpailukortti jätetään rastille, annettu aika on maalissa ilmoittautumisaika.
- 72.** Kilpailuissa käytetään GT-sarjan (1:200 000 tai 1:250 000) karttoihin merkittyjä ns leveällä piirrettyjä teitä. Myös muut kartat ovat kilpailijalle sallittuja. Kilpailun järjestäjän on ilmoitettava karttavirhekartassa alueella tiedossa olevista ajokielloista, tai muista tienkäytön esteistä. Myös mahdollisista karttaan merkityistä muttei todellisista lyhyistä tiekatkoista on kerrottava.
- Kilpailureittiin (ei edes opastettuun siirtymämatkaan) ei saa sisällyttää moottori- tai moottoriliikennetietä (karttaan vihreällä piirretty tie). Moottori- ja moottoriliikennetien käyttö on kielletty.
- 73.** Ns mustien eli ohuiden, yksityis- tms teiden ja moottori- sekä moottoriliikennetien käytöstä rangaistaan hylkäyksellä, ellei tuomaristo toisin päätä. Tällaista yksityis- tms tietä (ei moottori- eikä moottoriliikennetietä) voidaan käyttää, mikäli järjestäjät ovat saaneet kirjallisen luvan tien käyttöön. Sallittu musta tie on ilmoitettava kilpailijoille tiekirjassa tai siirtymäkartassa.
- 74.** Suurin sallittu kilpailuradan pituus on 150 kilometriä. Mittarin tarkastusmatka voi sisältyä kilpailureittiin.

75. Kilpailijan on ennen katsastusta varmistuttava siitä, että polttoaine riittää myös maksimipituuselle reitille.
76. Kilpailijan on toimitsijalta saamaansa kalvoon tai karttapohjaan piirrettävä käyttämänsä kilpailunaikainen ajoreitti (rastilla, kilpailureitin varrella tai maalissa).
77. Piirrettävä reitti riippuu piirtämispaikasta. Reittipiirroksista on saatava yhdistettyä aukoton selvitys käytetystä reitistä lähdöstä maaliin (piirätys edellisestä piirtämispaikasta tai lähdöstä nykyiseen paikkaan).
78. Kilpailijalla on oikeus kirjata toisen kilpailijan valvontakorttiin tarkastusmerkintä ja molempien kilpailijoiden on se varmennettava nimikirjoituksillaan.

Rajoitukset

79. Kilpailija ei saa käyttää apunaan tukiasemia tai ulkopuolisia avustajia, eikä reitillä poistua ajoneuvosta yli sadan (100) metrin päähän.
(Huom! toinen kilpailija tai toisen kilpailijan matkustaja voidaan katsoa ulkopuoliseksi avustajaksi).
80. Kilpailua järjestämässä ollut henkilö ei voi osallistua kyseiseen kilpailuun, paitsi toimitsijana.
Autokunta, jonka toinen jäsen on toimitsijana, ei voi osallistua kilpailijana vajaanakaan.
Kilpailija-autokuntaa, joka vain avustaa kilpailun järjestäjää esimerkiksi mittaritarkastuksessa ei katsota toimitsijaksi.
81. Kilpailujärjestäjien on huolehdittava, ettei reittitietoja pääse mahdollisten kilpailijoiden tietoon missään kilpailun rakenteluvaiheessa. Rastihenkilöllekin saa rastipaikan paljastaa vasta juuri ennen toimipisteelle lähtöä.
82. Mikäli kilpailija käyttää luvattomia viestimiä tai tukiasemia tai ulkopuolisia avustajia, voidaan kilpailijan suoritus hylätä, ellei kyseessä todistettavasti ole ollut hätätapaus.
Tämän pykälän rikkomisesta voi Liiton Jury antaa kilpailijalle kilpailukiellon. Rikkomuksista on tuomariston aina tehtävä selvitys Liiton Jurylle.
83. Palkittavan ajoneuvon matkamittari voidaan tarkistaa, ennen kuin sille annetaan lupa poistua.
84. Toimitsija voi poistua kilpailupaikalta vasta saatuaan siihen kilpailunjohtajalta luvan mahdollisten raportointien jälkeen.

Palkinnot

85. Kilpailujen järjestäjä palkitsee osakilpailusta kolme (3) parasta autokuntaa. Autokunta palkitaan kuljettaja- ja kartanlukijapalkinnoin. Palkinnoista päättää järjestäjä.
86. Mikäli palkittava kilpailija on lähtenyt kilpailupaikalta ennen palkintojen jakoa, kilpailunjärjestäjä säilyttää palkintoa seuraavaan kilpailuun saakka. Kilpailijan, joka ei nouda palkintoaan, katsotaan luovuttaneen sen kilpailun järjestäjälle uudelleen käytettäväksi.
87. Järjestäjän toimittaman virallisen tuloluettelon mukaisesti kilpailijoille annetaan SM-pisteitä, kuten edellä on kerrottu. Järjestäjän on julkaistava viralliset tulokset yhden (1) viikon kuluessa kilpailusta.
88. SM-kauden lopussa, erillisessä tilaisuudessa Liitto palkitsee ainakin kolme (3) eniten SM-pisteitä näiden sääntöjen mukaisesti kerännyttä autokuntaa. Autokunnassa voi palkittavia henkilöitä olla korkeintaan kaksi.
89. SM-osakilpailun järjestävä kerho tilittää Liiton SM-palkintorahastoon ilmoittautumismaksuista kaksikymmentä (20) prosenttia siten, että osakilpailun järjestäjä tilittää Liitolle kauden alussa 15,- € suuruisen järjestämistakuumaksun, joka hyvitetään kilpailun jälkeen osallistumismaksuosuudessa. Mahdollisesti ylijäävä osuus palautetaan järjestäjälle.

Protesti

90. Mikäli kilpailija haluaa tehdä protestin toista kilpailijaa tai kilpailun järjestäjää vastaan, on protesti jätettävä suljetussa kuoressa järjestäjien ilmoittamaan paikkaan puolen tunnin kuluessa maaliin saavuttuaan ja maksettava 20,- €n protestimaksu.
91. Mikäli protestin aiheena on tuloslaskentaan, tuomariston päätökseen tai palkintojen jakoon liittyvä asia, joka ilmenee vasta kilpailun lopussa, on protesti tehtävä heti aiheen ilmettyä puolen tunnin kuluessa.
92. Ilman maksua jätettyä protestia ei saa käsitellä. Mikäli protestin käsittelyssä asia muuttuu protestin tekijän vaatimalla tavalla, protestimaksu palautetaan. Mikäli protestin kohteena ollut asia ei käsittelyssä muutu, jää protestimaksusta puolet järjestäjälle kulujen kattamiseen ja toinen puoli tilitetään Liiton Juryn kulutilille.
93. Protesti on tehtävä autokuntakohtaisesti.
94. Todistettavan sääntörikköjen ilmaisu ei ole protesti, joten siitä ei peritä protestimaksua.

Kilpailun tuomaristo ja Liiton Jury

95. Kilpailun tuomaristo on nimettävä ja julkaistava ennen kilpailun alkua. Tuomaristossa pitää olla ainakin viisi jäsentä puheenjohtajan lisäksi. Ainakin puheenjohtajalla tulee olla tuomarilisenssi. Liitto voi määrätä valvojan valvomaan kilpailun kulkua. Hän voi myös kuulua kilpailun tuomaristoon.
96. Kilpailun tuomaristo päättää kilpailun jälkeen mahdollisista kilpailusuorituksen hylkäämisistä, muista kilpailun kulkuun liittyvistä asioista sekä käsittelee mahdolliset protestit.
97. Tuomariston on käsiteltävä sille jätetyt protestit ja toimitsijoiden tai kilpailijoiden havaitsemat rikkeet ennen kilpailutulosten julkaisua. Vasta mahdollisten protestien aiheuttamien muutosten jälkeen voidaan tulokset julkaista ja palkinnot jakaa.
- Tuomariston päätös on toimitettava aina myös Liiton Jurylle.
98. Liitto nimittää LA-suunnistuskauden alussa Liiton Juryn, joka toimii ylimpänä ratkaisuelimenä sääntörikkeissä.
99. Liiton Juryssä on oltava neljä (4) vähintään B-luokan tuomarilisenssin omaavaa henkilöä. Juryn puheenjohtajaksi voidaan valita A-luokan tuomarilisenssin omaava henkilö, jolla on pitkäaikaista kokemusta kilpailun järjestämisestä, kilpailemisesta sekä tuomarityöskentelystä.
100. Juryn tulee käsitellä sille osoitetut protestit ja valitukset mahdollisimman nopeasti ja tiedotettava päätöksestään asianosaisia ainakin kerhojen välityksellä.
101. Tuomariston päätöksistä voi valittaa Liittoon kirjallisesti 14 päivän kuluessa tuomariston päätöksen saamisesta. Valitukseen on liitettävä 10,- € käsittelymaksu jota ei palauteta.
102. Liiton Juryn päätöksistä voi vedota uudelleen Juryyn. Veto-oikeutta ei kuitenkaan ole, jos Juryn esittämiin selvityspyyntöihin tapauksen aiemmassa käsittelyssä ei ole vastattu ilman pätevää syytä.
103. Jury tekee päätöksen ratkaisusta tuomariston ja kilpailijan antaman selvityksen perusteella.
104. Mikäli kilpailija ei käytä hänelle varattua puheoikeutta, tulkitaan se mukautumiseksi tuomariston selvitykseen.

LUKU 2 RANGAISTUSMÄÄRÄYKSET

Rangaistuksista päättää kilpailun tuomaristo ja/tai Liiton Jury

Yleistä

105. Kilpailijoiden ja toimitsijoiden on käyttäydyttävä asiallisesti ja noudatettava kilpailusääntöjä. Mikäli kilpailija käyttäytyy sopimattomasti tai rikkoo sääntöjä tai annettuja ohjeita, voidaan kilpailijan suoritus hylätä.

Tuomariston päätöksen lisäksi voi Liiton Jury määrätä mahdollisia lisärangaistuksia. Toimitsijan syyllistyessä em rikkeisiin, rankaisutoimista päättää Jury.

106. Toistuvista pienistäkin rikkomuksista voidaan kilpailijan osallistumisoikeus evätä.

107. Luvattoman reitin käytöstä seuraa kilpailusuorituksen hylkäys ja ilmoittautumismaksun menettäminen järjestäjälle, *ellei* kilpailun tuomaristo katso rikettä tahattomaksi, jolloin tuomaristo voi hylkäyksen sijasta määrätä sakkomatkan.

Sakkomatka voi esimerkiksi olla luvattoman reitin alku- ja loppupisteiden välimatka lyhintä luvallista reittiä pitkin kaksinkertaisena lisämatkana.

Rikkeet

108. Niiden tapausten lisäksi, jotka jo aikaisemmin näissä säännöissä on mainittu, tulee myös seuraavat rikkomukset katsoa näiden sääntöjen vastaisiksi:

- a Toimenpide, jonka tarkoitus on välillisesti tai välittömästi lahjoa henkilö, jolla on virallinen tehtävä kilpailussa tai muulla tavalla toimii kilpailun yhteydessä.
- b Kilpailutoimitsijan tai hänen apulaisensa lahjusten vastaanotto tai tarjous sellaisen vastaanottamiseksi.
- c Toimenpide, jonka tarkoituksena on ilmoittaa kilpailuun ajoneuvo tai osallistua siihen ajoneuvolla, joka ei ole hyväksytty.
- d Vilpillinen teko, joka vahingoittaa kilpailun, kilpailijan tai autourheilun etuja yleensä.

Rangaistukset

109. Vilpin käytöstä on aina raportoitava viipymättä Liiton Jurylle, joka päättää mahdollisista lisärangaistuksista.
110. Liiton Jury ylläpitää tiedostoa annetuista rangaistuksista.
111. Käytettävät rangaistukset
- A. Toimitsijan lahjomisesta seuraa:
- Kilpailusta sulkeminen ja
 - Ilmoittautumismaksun menettäminen järjestäjälle ja
 - Ilmoittautumismaksun suuruinen sakkomaksu Liitolle ja
 - Lisenssin menetys sekä kilpailukiello
- B. Lahjuksen vastaanottamisesta seuraa:
- Lahjuksen arvon menettäminen Liitolle ja
 - Ilmoittautumismaksun suuruinen sakkomaksu Liitolle ja
 - Lisenssin menetys sekä toimitsijakiello
- C. Katsastamattomalla ajoneuvolla kilpailemisesta seuraa:
- Kilpailusta sulkeminen ja
 - Ilmoittautumismaksun menettäminen järjestäjälle
- D. Vilpin käytöstä kilpailussa voi seurata:
- Kilpailusta sulkeminen tai hylkäys sekä
 - Ilmoittautumismaksun menettäminen järjestäjälle ja
 - Liiton Juryn päättämät rangaistukset
112. Lahjontatapauksissa kilpailu- ja toimitsijakiellon pituudesta päättää Liiton Jury.

Vilpillisyys kilpailussa

113. Toimitsija syyllistyy vilppiin antaessaan tahallaan virheellisiä määräyksiä kilpailijalle tarkoituksenaan heikentää kilpailijan mahdollisuuksia tai antaessaan tahallaan vääriä tietoja kilpailijan toiminnasta tai ajoreiteistä.

Toimitsijan vilpillisyydestä Liiton Jury voi rangaista lisenssin menetyksellä ja kilpailu- ja toimitsijakiellolla.

114. Vilpilliseksi kilpailijaksi katsotaan kilpailija joka:
- ajaa kilpailun aikana takaperin
 - peruuttaa mittaradalla ilman kilpailujohdon lupaa
 - osallistuu kilpailuun ajoneuvolla, jonka matkamittari ei toimi, eikä keskeytä kilpailua vian havaitessaan
 - muulla tavoin vähentää mittaristaan ajomatkaa
 - sudittaa tai mutkittelee mittaradalla tarpeettomasti (mittarata ajettava kaistaviivojen tai vastaavien merkintöjen välissä)
 - rikkoo sääntöjä tahallaan
 - osoittaa toistuvasti piittaamattomuutta sääntöihin pienin rikkomuksin

115. Liiton Jury voi alistaa tietoon tulleita epäkohtia tutkittavakseen, vaikkei asiasta olisi valitusta tai protestia tehtykään.
116. Liiton Jury voi pyytää lisäselvityksiä asianosaisilta ratkaisunsa tekemiseksi. Mikäli asianosainen ei kohtuullisessa ajassa lisäselvitystä anna, on hänen alistuttava Juryn päätökseen.

Juryn käyttämät rangaistukset

117. Liiton Jury voi käyttää rangaistuskeinoinaan:
- A. Varoitus**
Vähäiseksi katsotusta sääntörikkeestä voidaan antaa varoitus, joka on voimassa enintään 18 kk rikkeen tapahtumisesta.
- B. Kilpailukiello**
Rikkeestä, jota ei voi katsoa vähäiseksi tai jos rikkoja tekee varoitusaikana vähäisen rikkeen, voidaan hänet määrätä kilpailukielloon.
- Kilpailukiello koskee myös toimitsijatehtäviä. Kilpailukiellon pituus voi vaihdella rikkeestä riippuen yhdestä SM-osakilpailusta kokonaiseen SM-kilpailukauteen.
Kilpailukiellon ajaksi rikkeentekijän lisenssi kuoletetaan.
Lahjonnasta seuraa yhden SM-kilpailukauden kilpailukiello.
- C. Kilpailukelvottomaksi julistaminen**
Törkeästä sääntörikkeestä tai toistuvista rikkeistä, joita ei voida katsoa vähäisiksi, voidaan rikkeentekijä julistaa kilpailukelvottomaksi. Tällöin hän menettää lisenssinsä, eikä hän voi osallistua LA-radio-suunnistuskilpailuun kilpailijana eikä toimitsijana.
- Rikkeentekijä voidaan julistaa kilpailukelvottomaksi vähintään yhdeksi kokonaiseksi kilpailukaudeksi ja enintään kahdeksi kokonaiseksi kilpailukaudeksi.
- Kun kilpailija on taas kilpailukelvollinen, on hänen uusittava lisenssinsä sääntöjen mukaisesti.
C-luokan tuomarilisenssi voidaan myöntää aikaisintaan yhden vuoden kuluttua uuden lisenssin saamisesta.

LUKU 3 MUUT MÄÄRÄYKSET

Kilpailun johto ja kilpailunjohtajan tehtävät

118. Kilpailun johto koostuu kilpailun järjestäjän nimeämistä kilpailunjohtajasta, ratamestarista, tulospäälliköstä, katsastuspäälliköstä sekä muista, järjestäjän tarpeelliseksi katsomista henkilöistä. Kilpailun johto on nimettävä ennen kilpailun alkua ja on saatettava kilpailun tuomariston ja Liiton valvojan tietoon.
119. Kilpailunjohtaja toimii kilpailun koordinaattorina, jonka pitää olla aina ajan tasalla kilpailun kulusta. Hän toimii kilpailun johdon esimiehenä ja kilpailun eri osa-alueet toimivat hänen johdollaan.
120. Kilpailunjohtaja vastaa kilpailun etenemisestä sääntöjen ja ohjelman mukaisesti. Hänellä on apunaan mm tuloslaskenta, ratavalvojat, rastihenkilöstö ja katsastusryhmä.
121. Kilpailun aikana kilpailunjohtaja huolehtii, että:
- kilpailusääntöjä noudatetaan
 - toimitsijat ovat saaneet toimintaohjeensa
 - toimitsijat ovat paikoillaan ja myös tietävät, mitä heidän pitää tehdä
 - kilpailijat ja kilpailuajoneuvot ovat sääntöjen ja määräysten mukaiset
 - kilpailukelvottomat eivät pääse osallistumaan kilpailuun
 - kilpailuajoneuvoihin tulee niihin määrätyt numerot ja mahdolliset mainokset
 - autokunnan jäseninä toimii ilmoitetut henkilöt (matkustajat on merkittävä kilpailukorttiin)
 - mahdolliset protestit ja toimitsijoiden havaitsemat rikkeet esitellään tuomaristolle
 - tuloslaskenta ja viestintäyhteydet toimivat
122. Kilpailunjohtaja toimii tuomariston kokoonkutsujana ja hän esittelee tuomaristolle käsiteltävät asiat.
123. Kilpailun johto voi, mikäli olosuhteet sitä edellyttävät, peruuttaa, siirtää tai keskeyttää kilpailun tai antaa lisämääräyksiä, jotka se katsoo tarpeelliseksi kilpailun suorittamiseksi.

Kilpailuradat

124. Kilpailurata on rakennettava siten, että kilpailijat voivat sen ajaa ajoneuvosta riippumatta. Mahdolliset, kilpailijoihin vaikuttavat painorajoitukset on ilmoitettava viimeistään kuljettajakouksessa.
125. Kilpailureitti on etukäteen tarkastettava. Mahdolliset karttavirheet tai käyttökiellot ihannereitin lähistölläkin on pyrittävä tiedottamaan kilpailijoille karttavirhekartassa (tai vast).
126. Ratamestarin on hankittava tarvittavat tienkäyttöluvat.

127. Matkat on mitattava vertailuauton matkamittarilla. Reitin optimipituus on ilmoitettava kilpailijoille mittaritarkastusmatkaan suhteutettuna kilpailun jälkeen.
128. Liiton valvojalle on annettava reittipiirros, johon on merkitty rastien sijoitus. Valvoja tarkastaa kilpailun aikana rastien ja kilpailijoiden toimintaa ja sääntöjen noudattamista.

Lähtöluettelo

129. Lähtöluettelo on oltava kilpailijoiden nähtävissä ennen kilpailun lähtöä.
130. Lähtöluettelosta tulee selvitä autokuntien kuljettajien, kartanlukijoiden sekä matkustajien nimet, lisenssinumerot sekä kilpailunumerot.

Kilpailukutsu

131. Kilpailukalenteriin merkityn kilpailun järjestäjän on laadittava kilpailukutsu, joka on toimitettava Liittoon viimeistään kuukautta ennen viimeistä ilmoittautumispäivää.
132. Liitto lähettää kilpailukutsut lisenssin haltijoille viimeistään 3 viikkoa ennen viimeistä ilmoittautumispäivää.
133. Kilpailunjärjestäjä voi halutessaan jakaa tai lähettää kilpailukutsuja oman osoitetiedostonsa mukaisesti.
134. Kilpailukutsusta on ilmentävä ainakin:
- Mikä kilpailu, missä ja milloin kilpailu pidetään
 - Miten kilpailuun ilmoittaudutaan, ilmoittautumismaksu ja miten se maksetaan
 - Viimeinen ilmoittautumispäivä, mahdollisuus jälki-ilmoittautumiseen ja jälki-ilmoittautumismaksu
 - Minne kokoonnutaan, mihin mennessä on oltava paikalla ja millä kartalla ajetaan
 - Kuka kilpailun järjestää sekä kilpailun johtajan nimi, osoite ja puhelinnumero ja ellei sama, yhteyshenkilön nimi, osoite ja puhelinnumero

Ilmoittautuminen

135. Kilpailijan on ilmoittauduttava kilpailuun sitä varten laaditulla lomakkeella. Lomakkeen saa kilpailunjärjestäjältä tai lisenssipostissa.
136. Ilmoittautumislomakkeeseen on merkittävä ilmoittajan, kuljettajan ja kartanlukijan sekä matkustajan nimet ja osoitteet sekä kilpailulisenssien numerot.

137. Ilmoittautuminen, jota ei seuraa ilmoittautumismaksu on mitätön.
138. Ilmoittauduttaessa varmistetaan, että kilpailijalla on se kilpailunumero joka hänelle kuuluu tai, osallistuessaan ensimmäistä kertaa kauden kilpailuun, sellainen hänelle annetaan.
139. Ilmoittautuminen, jossa on väärää tietoa, on mitätön. Ilmoittajaa voidaan rangaista ja hän menettää ilmoittautumismaksunsa.

Kilpailun luvaton vaihtaminen

140. Ilmoittaja tai kilpailija, joka on ilmoittanut autokunnan kilpailuun, mutta joka ei osallistukaan tähän kilpailuun tai osallistuu toiseen samana päivänä ajettavaan kilpailuun, voidaan määrätä kilpailukieltoon Liiton määräämäksi ajaksi.

Käsikapulajuoksu

141. LA-radiosuunnistuskilpailu voidaan järjestää myös käsikapulajuoksuna, jolloin paremmuuden ratkaisee reitillä käytetty kokonaisaika.
142. Reitin pituuden ja rastien määrän päättää kilpailun järjestäjä. Kilpailun järjestäjä hankkii kilpailussa käytettävät kartat.
143. Kilpailijat lähetetään reitille viiden (5) minuutin välein.
144. Rasti lähettää radiosignaalia kuin autoradiosuunnistuksessa ja kilpailijalle annetaan seuraavan raston kanava sekä siirtymä rastilta.
145. Muilta osin sovelletaan LA-suunnistuskilpailun sääntöjä.
146. Reitien rakentamisessa ja kilpailijan reitinvalinnassa on huomioitava, ettei viljelyksiä tallota, eikä pihojen läpi kuljeta.

Nämä säännöt ovat Suomen LA-yhdistysten Liitto ry:n hyväksymät ja vahvistamat ja ovat voimassa 1.9.2009 alkaen.

Sääntötoimikunta voi muuttaa näitä sääntöjä, mikäli tarvetta ilmenee. Muutoksista on ilmoitettava 1 kk ennen niiden noudattamista kilpailussa.

Näitä sääntöjä ei saa kopioida ilman kirjallista lupaa.

Sääntökirjasta myy Suomen LA-yhdistysten Liitto ry

Mahdollisista muutos- tai lisästarpeista on otettava yhteyttä Suomen LA-yhdistysten Liitto ry:n hallitukseen.

